

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Irena Lipowicz

RPO-678392-IV/11/BB

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0 22 827 64 53

Warszawa, 20 sierpnia 2012 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLARIA	
TEL. DATA	22. 08. 2012
L.dz.	L. zał. ....

Trybunał Konstytucyjny
WARSZAWA

sygn. akt SK 14/11

Pismo procesowe Rzecznika Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 czerwca 2012 r., na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. nr 102, poz. 643 ze zmian.) zgłaszam udział Rzecznika Praw Obywatelskich w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie skargi konstytucyjnej pani W M, w której zaskarżono art. 357 § 2 zd. 2 w zw. z art. 766 w zw. z art. 13 § kodeksu postępowania cywilnego – w zakresie, w jakim obowiązek sporządzenia przez sąd uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, a oddalającego skargę na czynność komornika sądowego – warunkowany jest tym, czy stronie przysługuje środek zaskarżenia – jako niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 2 oraz Preambułą Konstytucji w zakresie zapewnienia rzetelnego działania instytucji publicznych, do których należą sądy w sprawach obywateli i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Jednocześnie przedstawiam następujące stanowisko: wnoszę o stwierdzenie, że art. 357 § 2 zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 kodeksu postępowania cywilnego – w zakresie, w jakim zwalnia sąd z obowiązku sporządzenia uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, oddalającego skargę na czynności komornika w postaci zawiadomienia o wszczęciu egzekucji oraz zajęcia rachunku bankowego – jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, wyłączenie obowiązku uzasadniania niezaskarżalnych orzeczeń sądu, które zapadają na skutek rozpoznania skargi na czynności komornika, narusza zasadę sprawiedliwości proceduralnej oraz zasadę zaufania obywatela do państwa i prawa. Jednak Rzecznik wskazuje, iż właściwie ujęty przedmiot postępowania powinien przybrać postać pytania o zgodność art. 357 § 2 zd. 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc – w zakresie, w jakim zwalnia sąd z obowiązku sporządzenia uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, oddalającego skargę na czynności komornika w postaci zawiadomienia o wszczęciu egzekucji i zajęcia rachunku bankowego – z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji RP.

W opinii Rzecznika, granice przedmiotowe skargi wyznaczone są przez sprawę sądową, w ramach której rozstrzygano o prawach i wolnościach obywatelskich, w tym wypadku: sprawę, w której zapadło orzeczenie oddalające skargę na czynności komornika w postaci zawiadomienia o wszczęciu egzekucji oraz zajęcia rachunku bankowego. Rzecznik kwestionuje zatem normę art. 357 § 2 kpc w zakresie, w jakim reguluje uzasadnianie orzeczenia oddalającego skargę na zawiadomienie o wszczęciu egzekucji oraz na zajęcie rachunku bankowego (co harmonizuje z poglądem wyrażonym przez Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 22 maja 2007 r., sygn. SK 38/05).

Rzecznik uznaje także, że tak określony przedmiot zaskarżenia nie wymaga powołania art. 766 kpc, zgodnie z którym sąd rozpoznaje sprawy egzekucyjne na posiedzeniu niejawnym, chyba że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania na posiedzeniu stron lub innych osób. W sprawach tych sąd wydaje orzeczenia w formie postanowień. Skarżąca nie kwestionuje bowiem zasady rozpoznania spraw egzekucyjnych na posiedzeniu niejawnym, ani też formy rozstrzygnięcia sądu (tj. faktu, iż rozstrzygnięcie to przybiera postać postanowienia). Zarzutem Skarżącej objęta jest bowiem norma, która zwalnia sąd z obowiązku sporządzenia uzasadnienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, na którym rozpoznawano skargę na czynności komornika.

W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich, powodem niekonstytucyjności poddanej kontroli normy jest kumulacja w postępowaniu egzekucyjnym kilku nieproporcjonalnych ograniczeń, które wyłączają obowiązek informacyjny sądu. W sytuacji, gdy skarga na czynności komornika rozpoznawana jest na posiedzeniu niejawnym, a uzasadnienie orzeczenia nie jest sporządzane, eliminowane są: samokontrola sądu oraz czynnik indywidualnej akceptacji orzeczenia przez stronę, które stanowią ważne elementy sprawiedliwości proceduralnej.

Uproszczenia proceduralne (w tym wypadku: ograniczenia tzw. jawności wewnętrznej, wobec stron postępowania) z reguły prowadzą do usprawnienia i przyspieszenia postępowania sądowego – aczkolwiek Rzecznik twierdzi, iż odstąpienie od obowiązku uzasadnienia orzeczeń sądu w przedmiocie skargi na czynności komornika nie przyspiesza znacząco biegu egzekucji. Czynnikiem, który wpływa na przedłużenie postępowania, jest zapewne sama szeroka dostępność środka prawnego w postaci skargi na czynności komornika. Jeśli jednak i tak sprawa badana jest przez sąd, konieczność uzasadnienia orzeczenia nie wpływa znacząco na termin rozpoznania skargi. Nie sposób bowiem przyjąć, iż sąd może analizować sprawę zainicjowaną skargą sprawniej i szybciej, jeśli nie sporządza uzasadnienia orzeczenia.

Jednak przede wszystkim, ograniczenie prawa do uzasadniania orzeczeń jest – w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich – nałożeniem zbyt dużego ciężaru na obywatela. Na etapie postępowania sądowego (nadzorującego egzekucję) następuje drastyczna redukcja gwarancji proceduralnych, z których powinna korzystać strona postępowania. Nie istnieje żadna forma dialogu pomiędzy sądem i stroną postępowania. Dialog ten może nie zaistnieć przez cały czas trwania egzekucji: strona postępowania może zaskarżać kolejne czynności komornika, i otrzymywać z sądu wyłącznie orzeczenia oddalające skargę – co nie służy ani akceptacji orzeczenia, ani umocnieniu poczucia zaufania społecznego i demokratycznej kontroli nad wymiarem sprawiedliwości.

Szczegółowe uzasadnienie każdego z zarzutów konstytucyjnych zostało przedstawione w piśmie procesowym Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 16 września 2011 r. – problem konstytucyjny przedstawiony przez Skarżącą W M jest tożsamy z problemem zgłaszanym w skardze konstytucyjnej A N , a różnica w przedmiocie zaskarżenia wynika wyłącznie z odmiennych okoliczności faktycznych, które legły u podstaw każdej skargi konstytucyjnej. Z tych względów nie zachodzi konieczność powtórzenia dotychczas przedstawionej argumentacji.

